

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2010. október 28.*

A C-508/08. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2008. november 20-án,

az **Európai Bizottság** (képviselik: J. Aquilina és K. Simonsson, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Máltai Köztársaság** (képviselik: S. Camilleri, L. Spiteri és A. Fenech, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: máltai.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: J.N. Cunha Rodrigues tanácselnök, A. Arabadjiev, U. Løhmus (előadó),
A. Ó Caoimh és P. Lindh bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. május 11-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2010. július 1-jei tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Keresetével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Máltai Köztársaság – mivel 2004. április 16-án kizárólagos közszolgáltatási

szerződést kötött a Gozo Channel Co. Ltd-vel (a továbbiakban: GCCL) anélkül, hogy előzetesen közbeszerzési eljárást folytatott volna le – nem teljesítette a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének a tagállamokon belüli tengeri fuvarozásra (tengeri kabotázs) történő alkalmazásáról szóló, 1992. december 7-i 3577/92/EGK tanácsi rendeletből (HL L 364., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 2. kötet, 10. o.), valamint különösen annak 1. és 4. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A csatlakozási okmány

- 2 A Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 2003. L 236., 33. o.; a továbbiakban: csatlakozási okmány) 2. cikke a következőket írja elő:

„A csatlakozás időpontjától kezdődően az eredeti szerződések rendelkezései és az intézmények, valamint az Európai Központi Bank által a csatlakozást megelőzően elfogadott jogi aktusok az új tagállamok számára kötelezőek, és az említett szerződésekben, illetve az ebben az okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandók ezekben az államokban.”

A 3577/92 rendelet

- 3 A 3577/92 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„1991. [helyesen: 1993.] január 1-jétől a tengeri fuvarozási szolgáltatások (tengeri kabotázs) szabad mozgása érvényes azokra a közösségbeli hajótulajdonosokra, akik egy tagállamban jegyeztették be hajóikat és ezen tagállam lobogója alatt hajóznak, azazal a feltétellel, hogy ezek a hajók megfelelnek minden előírásnak, amely az adott tagállamban a tengeri kabotázs nyújtására vonatkozik, ideértve az Euros-lajstromozású hajókat is, miután a Tanács jóváhagyta ezt a lajstromot.”

- 4 Ugyanezen rendelt 4. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A tagállamok közszolgáltatási szerződéseket köthetnek a szigetekről vagy a szigetekre irányuló, valamint a szigetek közötti kabotázsban közlekedő hajótársaságokkal, vagy közszolgáltatási kötelezettségeket róhatnak ki a kabotázsszolgáltatás ellátásának feltételeként.

Amennyiben egy tagállam közszolgáltatási szerződést köt vagy közszolgáltatási kötelezettséget ró ki, akkor azt az összes közösségbeli hajótulajdonossal szemben a megkülönböztetés tilalmának elvét követve kell megtennie.”

A jogvita előzményei és a pert megelőző eljárás

- 5 A Máltai Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozására vonatkozó tárgyalások keretében az Európai Unió 2001. október 26-án közös álláspon tot fogadott el (az Európai Unióhoz történő csatlakozási konferencia – Málta – doc. 20766/01 CONF-M 80/01), amely a közlekedéspolitikai fejezetről szolt. E közös álláspont értelmében: „az EU tudomásul veszi, hogy Málta 2002. június 30-ig ötéves időtartamú, kifejezetten közszolgáltatási kötelezettségre irányuló szerződést szándékozik kötni mind a Sea Malta Co. Ltd.-del, mind [a GCCL-lel], és hogy e szerződések megszűnésekor a vonatkozó közösségi vívmányokkal összhangban pályázati eljárást kell alkalmazni.”
- 6 2005. március 7-i levelével a Máltai Köztársaság a Bizottság neki címzett tájékoztatás-kérésére válaszul megerősítette, hogy a kormány 2004. április 16-án a Málta és Gozo szigetek közötti tengeri fuvarozási szolgáltatásokra vonatkozóan a GCCL-lel és a Sea Malta Co. Ltd.-vel két, egyenként hat évre szóló kizárólagos közszolgáltatási kötelezettségre irányuló szerződést kötött.
- 7 A Bizottság ekkor az EK 226. cikk szerinti eljárás megindításáról határozott. 2006. április 10-i felszólító levelében ezen intézmény jelezte, hogy az említett szerződések, amelyeket nem előzött meg közbeszerzési eljárás, nem felelnek meg a közösségi jog-nak, mivel egyfelől azokat nem hátrányos megkülönböztetéstől mentes eljárás keretében kötötték meg, másfelől azoknak sem a szükségességét, sem az arányosságát nem bizonyították.
- 8 2006. június 12-én a Máltai Köztársaság válaszolt e felszólító levélre.

- 9 A Bizottság, mivel nem találta kielégítőnek e választ, 2006. december 15-én indoklással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyben kifejtette, hogy a Máltai Köztársaság – mivel 2004. április 16-án közbeszerzési eljárás előzetes lefolytatása nélkül kötött kizárólagos szerződést a GCCL-lel a Málta és Gozo szigetek közötti tengeri fuvarozási szolgáltatások biztosítására – nem teljesítette a 3577/92 rendeletből, valamint különösen annak 1. és 4. cikkéből eredő kötelezettségeit. A Bizottság felszólította e tagállamot arra, hogy a kézhezvételtől számított két hónapon belül tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy eleget tegyen az indoklással ellátott véleményben foglaltaknak.
- 10 A Máltai Köztársaság 2008. június 15-i levelében válaszolt az említett indoklással ellátott véleményre, amelyben tájékoztatta a Bizottságot, hogy a Málta és Gozo szigetek közötti tengeri fuvarozási szolgáltatások biztosítására irányuló közbeszerzési eljárás megindítására vonatkozó előkészületeket megkezdték, és e közbeszerzési eljárást legkésőbb 2008 októberéig lefolytatják.
- 11 A Bizottság ilyen körülmények között nyújtotta be a jelen keresetet.

A keresetről

- 12 Keresetének alátámasztására a Bizottság arra hivatkozik egyfelől, hogy a 3577/92 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből az következik, hogy a tengeri kabotázásra vonatkozó közszolgáltatási szerződés megkötését közbeszerzési eljárásnak kell megelőznie, amelyet hátrányos megkülönböztetéstől mentes és közösségi szinten nyílt módon kell lefolytatni, a máltai kormány és a GCCL között 2004. április 16-án létrejött szerződés pedig nem ilyen eljárás eredménye.

- 13 Másfelől a C-205/99. sz., Analir és társai ügyben 2001. február 20-án hozott ítéletből (EBHT 2001., I-1271. o.) a Bizottság álláspontja szerint az következik, hogy valamely közszolgáltatási szerződés csak akkor felel meg a 3577/92 rendelet követelményeinek, ha bizonyítható a közszolgáltatás ellátására vonatkozó valós igény. A GCCL-lel kötött szerződés vonatkozásában azonban a Máltai Köztársaság nem bizonyította kellőképpen sem az ilyen igény meglétét, sem a kizárólagos szerződés szükségességét és arányosságát.
- 14 A Máltai Köztársaság fő védekezési jogalapként arra hivatkozik, hogy a 3577/92 rendelet e szerződésre nem alkalmazandó, mivel azt 2004. május 1-je, azaz az Unióhoz való csatlakozásának időpontja előtt kötötték.
- 15 Válaszában a Bizottság nem vitatja azt, hogy e rendelet a vitatott szerződés aláírásakor, azaz 2004. április 16-án nem volt alkalmazandó a Máltai Köztársaságra. Arra hivatkozik azonban, hogy pontosan 2004. május 1-jétől kezdődően e tagállam nem felelt meg az említett rendeletből eredő kötelezettségeinek. A tárgyaláson a Bizottság hozzátette továbbá, hogy ez a nem megfelelés abból adódott, hogy az említett szerződést hatályában fenntartották a Máltai Köztársaságnak az Unióhoz való csatlakozását követően is.
- 16 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság eljárási szabályzata 38. cikke 1. §-ának c) pontjából és az azzal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a keresetlevélnek meg kell jelölnie a jogvita tárgyát, és tartalmaznia kell a jogalpok rövid ismertetését, illetve annak kellően egyértelműnek és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy az alperes elő tudja készíteni védekezését, valamint a Bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. Mindebből következik, hogy a kereset alapjául szolgáló alapvető ténybeli és jogi elemeknek magából a keresetlevél szövegéből kell egységes és érthető módon következniük, és a keresetlevélben a kérelmeket egyértelműen kell megfogalmazni, nehogy a Bíróság a határozatában túlterjeszkedjen a kereseti kérelmen, vagy ne határozzon valamely kifogás tekintetében (lásd a C-412/04. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2008. február 21-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-619. o.] 103. pontját, valamint a C-211/08. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2010.

június 15-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-5267. o.] 32. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 17 A jelen esetben mind a Bizottság által kibocsátott indokolással ellátott vélemény, mind a keresetlevélben foglalt kereseti kérelmek szövegéből egyértelműen megállapítható, hogy a Bizottság által felrótt, a Máltai Köztársaságot a 3577/92 rendelet alapján terhelő kötelezettségek megszegése abból adódik, hogy 2004. április 16-án megkötötték a vitatott szerződést.
- 18 Ennélfogva az az állítás, miszerint a Máltai Köztársaság 2004. május 1-jétől kezdődően nem teljesítette az e rendeletből eredő kötelezettségeit, nem felel meg a keresetlevélben megjelölt kereseti kérelmeknek.
- 19 Következésképpen a Bíróság az ilyen állításról, megalapozottságának vizsgálatát követően nem határozhat anélkül, hogy túlterjeszkedjen a kereseti kérelmen.
- 20 A kötelezettségszegésnek a Bizottság keresetlevelében megjelölt tárgyát illetően meg kell jegyezni, hogy – amint azt a Bizottság is elismeri – a csatlakozási okmány 2. cikke értelmében a 3577/92 rendelet a Máltai Köztársaságra csak 2004. május 1-jétől, azaz ezen államnak az Unióhoz való csatlakozásának időpontjától kezdődően volt alkalmazandó (lásd analógia útján a C-168/08. sz. Hadadi-ügyben 2009. július 16-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-6871. o.] 26. pontját).
- 21 E körülmények között, amint a főtanácsnok is kifejti indítványának 57. pontjában, a Bizottság keresete csak akkor lehet sikeres, ha a 3577/92 rendelet ezzel szemben már ezen időpont előtt is megkövetelte volna a Máltai Köztársaságtól egyes kötelezettségek betartását. Az ilyen kötelezettségek, a jelen jogvita kontextusában különösen azt jelentenék, hogy az államoknak a 3577/92 rendelet rájuk történő alkalmazandóságát

megelőző időszakban tartózkodniuk kellene attól, hogy olyan módon kössenek közszolgáltatási szerződéseket, amely e rendelet 1. és 4. cikkében foglaltaknak nem felel meg.

- 22 Meg kell azonban állapítani, hogy a Bizottság a keresete alátámasztására felhozott jogalapokat egyáltalán nem alapította ilyen kötelezettségek esetleges fennállására. Éppen ellenkezőleg, amint a jelen ítélet 15. pontjában kifejtésre került, a Bizottság mind a válaszában, mind a tárgyaláson azt az álláspontot képviselte, hogy 2004. május 1-jétől, azaz a 3577/92 rendeletnek a Máltai Köztársaság vonatkozásában – az Unióhoz való csatlakozása következtében – történő hatálybalépésének időpontjától nem felelt meg e tagállam az említett rendeletből eredő kötelezettségeinek.
- 23 A fentiekre tekintettel, és anélkül, hogy a Máltai Köztársaság által másodlagosan felhozott többi védekezési joglapot meg kellene vizsgálni, a Bizottság keresetét el kell utasítani.

A költségekről

- 24 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Bizottságot, mivel peresztes lett, a Máltai Köztársaság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A keresetet elutasítja.**

- 2) **Az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások